

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✦ POLITIKAI NAPILAP ✦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A franciák veresége a Maas balpartján

A 304-es magaslat északi lejtőjén visszavonultak — Thiaumontnál megghiusult egy támadásuk — Egy Zeppelin harcra bocsájtkozott 24 angol hadihajóval — Görögország és az entente konfliktusa kiélesedett

Nagyobb harci tevékenység híre egyedül a nyugati hadszínterről érkezik, itt is csupán a *verdumi* csatáról, ahol ugyyszólván percnyi pihenő nélkül folyik a világraszóló német-francia birkózás. A legádázabb tusakodások gyújtópontja a Maas folyó balpartján levő *304-es magaslat*, amelynek francia állásait napok óta ostromolja a németek nehéz tüzérsége. A német vezérkar tegnapi jelentése a verdumi frontnak eme szakaszáról a következőket jelentette: „A tüzérségi és gyalogsági harcok a Haucourt-tól délkeletre eső vidéken tovább fejlődtek és *ismét sikereket hoztak számunkra*, a nélkül, hogy teljesen befejeződtek volna.” A mai német jelentés azt mondja, hogy a harcok még mindig nem értek véget s hogy mindkét fél tüzérsége igen nagy erőt fejt ki. Az északi folyamán megkaptuk a *francia vezérkar jelentését*, amely közelebbi részleteket is megjelölve Haucourt-tól délkeletre folyó harcokról, egyben teljesen igazolja a német vezérkar tegnapi megállapítását: *a 304-es magaslat északi lejtőjén a franciák nem tudták többé tartani magukat a német nehéz tüzérséggel szemben és kénytelenek voltak kiűriteni hadállásaikat*. Az északi hadállásokból való visszavonulás arra enged következtetni, hogy a 304-es magaslat rövid időn belül egészen német kézre kerül s a francia vezérkar szokatlan közlékenysége nyilván azt célozza, hogy kiméletesen előkészítse a küszöbön álló eseményre a francia közvéleményt.

A német haditengerészetnek újabb dicsősége fegyverténye vilharzott le a *belga partvidék előtt*. A tengerészeti vezérkar ma jelentést adott ki, melyben a német torpedónaszádok sikeres harcáról szóló beszámolójával kapcsolatban fölemlíti, hogy *egy Zeppelin az Északi-tengeren angol haderők áldozata lett*. Egy magánjelentés révén megtudjuk, hogy *a Zeppelin egy 24 hadihajóból álló angol flottával vívott csatában semmisült meg, amelyben a német léghajó volt a támadó fél*. Megtudjuk továbbá ebből a magánjelentésből, hogy az óriási angol flotta megismételte, sőt tulzárnyalta a *King Stephen* örök emlékeztető

gyalázatát: nemcsak hogy maga nem sietett a tengerbe zuhant német katonák megmentésére, de sőt *megakadályozta egy halászgözsnek a mentésre irányuló kísérletét*.

A *német-amerikai válság* fejleményeiről döntő jelentőségű hírek természetesen még nem érkezhettek. A *Times* jelentéseit, amelyek a washingtoni köröknek a *szakításra* vonatkozó előkészületeiről beszélnek, a legnagyobb föntartással kell fogadni, minthogy ezek a *Times*-hírek inkább angol óhajításokról referálnak, semmint amerikai tényekről.

Mai távirataink a háború eseményeiről itt következnek:

A belga-francia harotér

Berlin, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszínterről:*

A Maastól nyugatra a harci tevékenység tegnap sem fejeződött be. Különösen a tüzérség mindkét részről igen tevékeny.

A folyótól keletre a Thiaumont major vidékén a reggeli órákban megghiusult a franciáknak egy támadása.

Az arcvonal egyéb részén több helyen visszavertünk ellenséges földérintő osztagokat. Egy német járőr Lihontól délre néhány foglyot ejtett.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A franciák visszavonultak a 304-es magaslat északi lejtőjéről

Sajtóhadiszállás, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) *A francia vezérkar jelenti május 6-ikáról:*

A Maastól nyugatra a nehéz lövegekkel folytatott ellenséges ágyuzás a 304-es magaslaton olyan intenzív erőt ért el, hogy kénytelenek voltunk az északi lejtőn lévő árkaikat kiűriteni, miután azok a német tüzérség ágyutüzétől teljesen elpusztultak. A 304-es magaslat elleni támadást a németek új hadosztálylyal vitték keresztül.

Német torpedónaszádok sikere a belga partvidék előtt

Berlin, május 7. — A Wolff-ügynökség jelenti:

A flandriai tengerpart előtt május 5-ikén délután egyik torpedónaszádunk közreműködésével légi harcban lelőttünk egy ellenséges repülőgépet. Az odaérkező angol haderők megakadályozták a bemülök megmentését.

Egyik torpedónaszádunk továbbá május 6-án ugyanitt egy sértetlen angol repülőgépet zsákmányolt. Mindkét tisztjét elfogták.

A Horne sziklától nyugatra május 5-ikén reggel az „E. 31.” angol tengeralattjárót egyik hajónk tüzelése elsüllyesztette.

Az „L. Z.” léghajó egyik földérintő utról nem tért vissza. Az angol tengerészeti hivatal hivatalos jelentése szerint május 4-ikén az Északi-tengeren angol tengeri haderők megsemmisítették.

A Tengerészeti Vezérkar Főnöke.

Egy Zeppelin harcra huszonnégy angol hadihajóval

Rotterdam, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) Egy *Ymuidenbe* érkezett halászgözs jelenti, hogy tegnap délelőtt tanuja volt egy harcnak, amelyet *24 angol hadihajó vívott meg egy Zeppelinnel*, a *Hornsrieff* világítóhajó közepében. A *Zeppelin megtámadta az angol flottát, amely széttűtött. Két hadhajó erősen ágyuzta a Zeppelint, amelyen nemsokára robbanás hallatszott s a léghajó a tengerbe zuhant. A halászgözs megkísérelte a Zeppelin legénységének megmentését, a hadihajók azonban nem engedték.*

A francia szociállisták a hódító háború ellen

Genf, május 7. A francia cenzura csak pénteken engedte meg a lapoknak a május elsején Párisban megtartott *szakszervezeti kongresszus* határozatának a közlését. De ezt is csak úgy, hogy törölték belőle a következő mondatot: „Páris és környéke szervezett munkásai igényt tartanak arra a jogukra, hogy

URANIA

Hétfőn
Kedden
május 8-9.

Két sláger!

A Szép Zelma

drámai életkép 3 részben
a holland szigetlakók
világában.

A címszerepben E. Sannon

**Esküvőről a
kaszárnnyába**

pompás bohózat a mozgás-
gósítás napjaiból
3 felvonásban.

Dajar falu

Borneo szigetén

színes természet. felvétel.

Előadások 5 órákor
mészkell, 7 és 9 órákor
reudess helysarakkal.

APOLLO

Ma, hétfőn

Előadások 5 órákor
mészkell, 7 és 9 órákor
reudess helysarakkal.

**Az időny legnagyobb
slágere!**

Szulamit

filmjáték 4 felvonásban,
egy zsidó legenda után.

Rendezte: Illés Jenő.

Énekét és zenéjét írta:
Goldfaden.

Szulamit... Lenkeffy Ica
Abigail... Serák Alice
Absolon... Kertész M.

A 7 és 9 órai előadások
zenével.

hangos szóval hirdessék akaratukat, hogy *szembeszállnak a német nemzet szétdarabolásának minden gondolatával*, épp úgy az erőszakos hódítás minden tervével, amely elkerülhetetlenül újabb mészárlásokra vezetne a népek között. A „L'Oeuvre” című lap a cenzura tilalma ellenére közli ezt a mondatot.

Az angol veszteségek Irorszában

Rotterdam, május 7. Londonból jelentik: A londoni lapok gyászjelentéseiből kitűnik, hogy az angol csapatok az ir fölkelés leverése alkalmával érzékeny veszteségeket szenvedtek. A Times egész sor tiszt nevét közli, akik Irorszában estek.

A véderőtörvényt Irországra és a gyarmatokra is kiterjesztik

Rotterdam, május 7. Londonból jelentik: Az unionista párt a véderő-javaslat harmadik olvasása alkalmával beterjesztette a már jelzett törvényjavaslatot, amely arra kötelezi a kormányt, hogy sürgősen terjesszen be törvényjavaslatot a *védkötelezettségnek Irországra és a gyarmatokra való kiterjesztéséről*.

Az orosz háború Höfer jelentése

Budapest, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:*

Csekély harci tevékenység. A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:*

Orosz torpedónaszádok ma reggel hatás nélkül lötték Kurland északkeleti partját, Rojen és Margrafen között.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Galicia új helytartója

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Diller Erik báró vezérőrnagyot, a lengyelországi osztrák-magyar megszállott területek katonai főkormányzóját, ettől a szolgálati helyétől való fölmentése és szolgálaton kívüli viszonyba helyezése mellett, 1916. május 1-vel Galicia és Lodoméria királyságok és Krakó nagyhercegség helytartójává nevezte ki.

Rokkant katonáink hazatérése az orosz hadifogságból

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután hetvenkét rokkant katonánk érkezett meg az oroszországi hadifogságból Budapestre, a nyugati pályaudvaron. Fogadásukra *Auguszt* főhercegasszony is megjelent. A berobogó vonatot a budapesti daloskörök a *Himnusz* elénekülésével fogadták. A pályaudvaron megjelent nagyszámu közönség lelkes éljenzéssel köszöntötte a rokkant hősöket, akik csaknem mindnyájan sírva fakadtak. Auguszt főhercegnő megvendégelte a hadifogságból hazatért hősöket.

Francia miniszterek a cárnál

Pétervár, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) A cár ma Carskoje Seloban kihallgatáson fogadta Viviani és Thomas francia minisztereket.

Agitáció a dnna ellen

Bécs, május 7. A „Korr. Rundschau” jelenté Stockholmból: Mint Pétervárról jelentik,

egy miniszterek és a jobboldali pártok nagy agitációt fejtenek ki, hogy *a dumát egyelőre őszig napolják el*. Stürmer miniszterelnök az elnapolás terve ellen foglal állást.

Suchomlinow büne

Stockholm, május 7. Suchomlinow volt hadügyminiszter bünpörével kapcsolatban a pétervári *Nowoje Wremja* azt írja, hogy *égbekiáltó dologról van szó. A legfelsőbb körök árulása erősen megrendíti a nép öntudatát és hazaszeretét*.

Az Unio és Németország Gerard nagykövet a helyzetről

Berlin, május 7. Az *Acht-Uhr-Blatt* egyik munkatársa fölkereste Gerard amerikai nagykövetet, aki a következőket jelentette ki:

— Biztos véleményt nem mondhatok a helyzetről, mert három év óta nem voltam Amerikában, a néphangulatot nem ítélem meg és az elnöknek, valamint az államtitkárnak a nézeteiről sem vagyok teljesen tájékozva, mert a Berlin és Washington közti közlekedési viszonyok reám nézve is nehezek. *Mindazonáltal remélem, hogy a béke Németország és az Egyesült Államok között fenn fog maradni.* — Egyszersmind arra kérem, állapítsa meg, hogy én e válság során, valamint az előző válságok alatt is *rendkívül nagy súlyt helyeztem arra, hogy a Németország és Amerika közt támadt félreértéseket kiküszöböljem. Én nem akarok háborút Németország és Amerika között, sohasem akartam és sohasem is fogom akarni.*

— A leghatározottabban állítom, hogy az a gyanúsítás, mintha én a németek ellensége volnék, merőben hamis. Nyilvánosan és nem nyilvánosan, minden bizonyíték nélkül *rámfogták az utóbbi napokban, hogy háborúra uszítottam kormányomat* s hogy a német kormány olyan előzékeny lehet az én kormányommal szemben, amilyen csak akar, *a háború elkerülhetetlen, mert én úgy akarom.*

— *Rám fogták, hogy Amerikában tegy-
vergyáram van* s így érdekem, hogy háború legyen. Sőt *azt merészelték írni a trónörökös-
nének, hogy feleséget a császár által neki
adományozott rendjelet a kutyája nyakába
akasztotta.* — Ezekkel a gyűlöletes vádakkal szemben hivatkozom a német kormány vezető személyiségeire, akik jól tudják, hogy *én mindenkor megtettem és megteszek mindent a Németország és Amerika közötti béke föntartására* és tudják azt is, hogy *mindezek a rágal-
mak és sértések hazugok.*

A főhadiszálláson lefolyt eseményekről maágtól értetődően semmit sem mondhatok. Én tulajdonképpen csak kormányom szolgálta vagyok, utasításokat kapok, ezeket az utasításokat végre kell hajtanom és végrehajtásukról értesítéssel tartozom; döntő szerepem nincs.

A lap munkatársa azzal a benyomással távozott, hogy *a nagykövet a Németország és Amerika közt felmerült legnagyobb nehézségeket leküzdöttnek tekinti.*

Angol hírek a szakitás előkészületeiről

Rotterdam, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) Londonból jelentik: Amerika kongresszusi köreiből a német jegyzéket terjedősnek és *nem kielégítőnek* mondják.

A Times szerint *a kongresszusban, amely már számol a szakitással, nagy izgalom uralkodik.* A legtöbb hivatalbeli funkcionárius bosszankodik a német jegyzék hangján.

Rotterdam, május 7. A Times azt jelenti Washingtonból, hogy Amerika megfelelő intézkedéseket tesz *a Németországgal való viszony megszakításának előkészítésére.* Hogy az ame-

rikai németek közötti esetleges mozgalmakat elkerüljék, a rendőrséget megerősítették, főleg Newyorkban, ahol mintegy 20,000 német tartalékos katona lakik.

A pápa a szakitás ellen

Rotterdam május 7. (Magyar Távirati Iroda.) A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: *Az itteni apostoli delegátus átadta Wilson elnöknek a pápa üzenetét*, amelynek tartalmát titokban tartják. Híre jár, hogy *a pápa üzenete a Németország és Amerika közötti szakitás fölött érzett aggodalmat tükrözi vissza.*

Az olasz háború

Budapest, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:*

Csekély harci tevékenység. A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A portugál alkotmányt felfüggesztették

Madrid, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) Lisszabonból jelentik: Az összes parlamenti pártok hozzájárultak a kormány azon javaslatához, hogy az alkotmányos garanciákat a köztársaság egész területére felfüggeszessék.

A balkáni harctér Höfer jelentése

Budapest, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:*

Csend uralkodik.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, május 7. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:*

Nincs ujság.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Olasz repülők Durazzo fölött

Lugano, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) A Stefani-ügynökség jelenti, hogy május 5-én reggel *olasz repülők jelentek meg Durazzo fölött és bombákat dobtak le.* — A bombázás az olasz jelentés szerint hatásos volt.

Nikita új kormánya

Genf, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) *Bordeauxból* jelentik, hogy az ottani új montenegrói kabinetet megalakították. Miniszterelnök és külügyminiszter *Radovics André* eddigi római ügyvivő lett.

Görögország sorsdöntő órái

Athén, május 7. (Magyar Távirati Iroda.) Görögország elutasította az entente minden eddigi követelését. Miután azonban az entente ragaszkodik ahhoz, hogy a szerb seregmaradványok zömét Korfuból görög földön keresztül szállítsák Szalonikébe, valószínű, hogy Görögország és az entente között rövidesen szakitásra kerül a sor.

Az athéni bombamerénylet

Szófia, május 7. Naum szófiai görög követ a görög kormány sajnálkozását fejezte ki *Radoslavow* miniszterelnök előtt az athéni bologár követség ellen elkövetett merénylet miatt. *Radoslavow* azt felelte, hogy *a bolgár kormány sohasem kételkedett a görög kormány*

loyalitásában és csodálkozik az *ententenak* azon kísérletén, hogy ilyen módon akar bizalmatlanságot keltetni a két állam között.

A görögök lelőttek egy olasz repülőt

Zürich, május 7. A „Schweizerische Telegraphen-Information“ a milanoi „Corriere della Sera“-val szemben, az athéni hivatalos jelentésekre utalva, teljes egészében fentartja azt a hírt, hogy egy olasz repülő görög földre zuhant és hozzáteszi, hogy a repülő lezuhanása nem véletlenül történt, hanem az olasz repülőt görög katonák lőtték le.

A negyedik hadikölcsön

Jegyzések Debrecenben és a vidéken

A negyedik magyar hadikölcsönre Debrecenben és a vidéken eszközölt jegyzésekről újabb a következő értesüléseket nyertük.

A Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókjánál a következő nagyobb hadikölcsönjegyzések eszközöltek: Falk Ármin és társa kefégyár 120,000 korona, Fűszerkereskedelmi r.-t. 10,000 korona, Nagy Ferenc 5000 korona, Lukács Andor 5000 korona, Debreceni Kereskedő Társulat 5000 korona, Martos Pál és Katinka 3000 korona, Izsák Náthán 2000 korona, Györy Jánosné 4500 korona, Lefkovits Miksa Kisvárdá 2000 korona, Katona Mariska 2000 korona, Bosznay I. és Társa 5000 korona, Kolb Jakab 3000 korona, Kántor István 3500 korona, Kocsondi Elek 2000 korona, Király Nándor 5000 korona, G. K. 4000 korona, báró Mattencloit János 1000 korona, L. Gy. 10,000 korona.

Az affiliált Szabolcsi Hitelbank nyiregyházi intézet utján: Szabolcsi Hitelbank saját számlájára 200,000 korona, Szabolcsvármegye törvényhatósága 70,000 korona, Szalánczi Ferencné 50,000 korona, Hohe Vilmos 50,000 korona, Nyiregyháza város árvaszéke 30,000 korona, Tiszadobi kölcsonös segélyező egyesület 26,000 korona, Szabolcsvármegye árvaszéke 21,950 korona, Giréth Mihályné 20,000 korona, Csengery Kálmán 20,000 korona, Büdszentmihályi gazd. és keresk. bank 13,200 korona, Stern Jenőné 10,000 korona, dr. Hubay Pál 10,000 korona, Soltész Aladár 10,000 korona, Blau Mór 10,000 korona, Hartman Sándor 10,000 korona, N. N. 10,000 korona, N. N. 10,000 korona, Demecseri gazd. és ker. intézet 10,000 korona, Teremi József 8000 korona, N. N. 7000 korona, N. N. 7000 korona, Kovács István 7000 korona, Márton István 7000 korona, Palicz Erzsébet 7000 korona, Palicz Juliánna 7000 korona, ifj. Zomborszki János 6000 korona, Nyiregyházi ref. egyház 6000 korona, Tóth Béláné 6000 korona, Kovács Györgyné 5000 korona, Pollák Herman 5000 korona, Fábrián Ferenc 5000 korona, Neumányi Antal 5000 korona, Schwartz Ede 5000 korona, Halasi Zsigmond 5000 korona, Grünberger Albert 5000 korona, Feuer Miksa 5000 korona, Döme Ferenc 5000 korona.

Az affiliált Szabolcsvármegyei Takarékpénztár utján: Az intézet saját jegyzése 50,000 korona, az ügyfelek jegyzése ezen intézetnél 560,000 korona.

A Takarékos Hitelintézet részvénytársaságnál a negyedik hadikölcsönre a következő jegyzések eszközöltek: Svetits-alap 45,000 korona, Gróh Ferenc 30,000 korona, Bilkei Kövesdi Imre 30,000 korona, Lindenfeld J. Jenő 20,000 korona, Svetits-alap háza 15,000 korona, Ambrus János 10,000 korona, Hartstein Lipót 10,000 korona, Szücs István 10,000 korona, Liszka Nándor 10,000 korona, Hay Károly és Fia 10,000 korona, Greczkó Ilona 10,000 korona, ifj. Kapros József 6000 korona, Kalmár Ignác 5300 korona, özv. Kocsis Istvánné 5200 korona, K. J. 5000 korona, Kernhoffer József 4000 korona, Greczkó Sándorné 4000 korona, Dér Istvánné 3000 korona, Horváth György 3000 korona, Kaufmann Márkus 3000 korona, Burái István 3000 korona, Szentgyörgyi Lajosné 3000 korona, Serly Ede 3000 korona, ifj. Miskolczy Jenő 3000 korona, Sárváry Lőrinc 2000 korona, Grünhut Sámuel 2000 korona, Udvarhelyi Géza 1000 korona, Udvar-

helyi Gézané 1000 korona, Tóth Mihály 1000 korona, Miskolczy Jenő 1000 korona, Vadon Sándor 1000 korona, özv. Vass Gyuláné 1000 korona, Végh Mihály 600 korona, Schwartz Vilmosné 500 korona, Szilágyi György 500 korona, Sepsy Kálmánné 500 korona, Dávid Mihály 500 korona, Medgyessy Sándor 400 korona, Égerer Árpád 400 korona, Berényi Gáborné 400 korona, Sipos Györgyné 400 korona, Szabó József 400 korona, Nagy János 300 korona, özv. Varjassy Istvánné 200 korona, Szőke István 100 korona, Debr. máv. műhely tanonciskola 100 korona, Hadady Józsefné 100 korona, Kajáry Margit 100 korona, Kajáry Sándor 100 korona, Löwy Márta 50 korona.

A doberdoi templom felszentelése

*

Ismeretes, hogy az olasz fronton harcoló debreceni bakák a *Doberdo*-fensíkon templomot építettek, amelyet fényes ünnepek között április hó 12-én avattak fel.

A templomavatásról egy kissé megkésve érkezett tudósítás Debrecenbe. E szerint az igen megható ünnepélyen *József főherceg*, a debreceni katonák jószágos hadtestparancsnoka is megjelent vezérkarával. A főherceg elé *Vass Antal* református és *Törtely* evangélikus lelkész mentek és üdvözölték. A templom körül felálló katonáknak *Vass Antal* mondott imát, mely után a templom ünnepélyes felavatása következett.

Ezután felolvasták *Baltazár* Dezső dr. püspöknek a felavatási ünnepre egybegyűltekhez intézett pásztorlevelét. — A lelkekbe mélyen szántó szavakat s a jókivánságokat a gyülekezet állva hallgatta végig.

A zsoltár-énekek után megkapó jelenet játszódott le. A jelenlevő katonai zenekar a szokásos „zum Gebet“ helyett a *Himmuszt* játszotta. A bakák lekapták sapkájukat s lelkesült arccal, mély áhitattal énekelték a magyar nemzet szent fohászát. Végül a századok eléptek *József főherceg* előtt s az ünnepély véget ért.

A templom sziklás vidéken, egy völgykatalanban épült fából. Berendezése nemesen egyszerű. Az építményt alacsony kőkerítés és fák határolják. Az uraszent gazdag felszerelése *Baltazár* Dezső dr. püspök fáradságtalan buzgóságának köszönhető.

Május végéig be kell jelenteni a gazdaságok vetési adatait

A polgármester felhívása

Mint jelentettük, a kormány felhívta Debrecen várost, hogy pontos kimutatást készítsen a *mezőgazdasági termelésről* s a kimutatást terjessze fel hozzá. E leirat folytán a városi tanács elhatározta, hogy a mezőrendőrkapitányság keretében *statisztikai ügyosztályt* létesít, ahoi a kormány által kívánt adatok sürgősen bejelentendők. A polgármester most a következő felhívásban szólítja fel a város gazdálkodó közönségét a gazdasági adatok bejelentésére:

A mezőgazdasági termelés országos ellenőrzése a háborús gazdasági berendezkedés egyik fontos feladata lévén, kormányhatóságilag elrendeltetett a központi statisztikai hivatal által a vetésterületeknek gazdasági termelés szempontjából való pontos összeírása.

Felhívatik emélfogva Debrecen város gazdálkodó közönsége, hogy az 5. kat. holdnál nagyobb területű gazdaságok vetésadatainak bejelentése végett az érdekeltek a *mezőrendőrkapitányságnál* jelentkezzenek (Kossuth-utca 20. sz., rendőrségi palota, földszint).

A bejelentések külön vétetnek fel a 100

holdon alul és a 100 holdon felüli földterülettel bíró gazdáktól, azonban bejelentést tenni köteles a birtokos, tekintet nélkül arra, hogy a gazdálkodás — úgy a kisebbeknél, mint a nagyobbaknál — egy területen vagy több különálló, esetleg egymástól távol fekvő részekben folyik. Debrecen város határterületén 5. kat. holdnál kisebb földön gazdálkodók bejelentéseket nem tesznek.

A bejelentések valódiságáért a föld tulajdonosa, illetve annak bérlője felelős, de a tulajdonos bérlőjét, esetleg feles gazdálkodóját arra utasítani köteles.

A bejelentések elmulasztása miatt a földbirtokosok ellen *kihágási eljárás* indíttatik és a szigorú büntetésen kívül a kívánt adatok szakértők által a helyszínén fognak felvételni a mulasztók költségének terhére.

A bejelentések folyó évi május hó végéig tethetők.

Debrecen, 1916. évi május hó 3-án.

Márk Endre,

m. kir. udv. tan. polgármester.

HIREK

***

A hadiárvánakért

*

Mindnyájan hoztunk áldozatot ebben a rettenetes háborúban, de senki akkorát, mint a hadiárvának. Őket a háboru a legdrágábbtól: a kenyéradó, fölnevelő, gyámolító apjuktól fosztotta meg. Csak aki ezt a veszteséget átélte vagy szenvedéseinek könyeit törölte már, tudja igazán átérezni a hadiárvának sorsának egész keserves kegyetlenségét.

Ezért *Tisza István* gróf nyílt fölhívása, mellyel a hadiárvának ügyének fölkarolása érdekében a magyar társadalomhoz fordult, kell, hogy meleg visszhangot keltsen minden tiszta érzésű magyar szívben és hogy e visszhang nyomán a hadiárvának ügyét mindenki abban a mérvben tegye a magáévá, amennyire csak sorsa ezt kinek-kinek lehetővé tette.

Ullmann Adolf főrendiházi tag hazafias kezdeményezése folytán ma mintegy háromszáz hadiárvának már biztosítva van a sorsa. Magánosok és társulatok vállalták, hogy ennyi hadiárva nevelését, gondozását, majd később iskoláztatását és az iparban vagy a földművelésben való kiképeztetését ellátják és ezzel Magyarország jövőjének háromszáz tisztes egzisztencia megteremtésével ugyanannyi, különben pusztulásra szánt becsületes, munkás polgárt biztosítanak.

A miniszterelnök fölhívása ezt a gyönyörű elhatározást serkentő például állítja az ország elé s a hazafias és emberi kötelességekre utalással arra buzdít, hogy akinek csak módjában van, kövesse ezt a példát. A háromszázon kívül még hány százszor ennyi árva van az országban! És ugyanugy pusztulásnak szánva ezek is, ha érző szívekben föl nem gyul a szeretet és meg nem menti azokat, kik a haza megmentéséért mindenüket: az apjukat vesztették el.

A főrendiházban nemrég a miniszterelnök kijelentette, hogy az állam a hadiárvának ügyében mindent megtesz, ami megtehető, de mindez édeskevés ahhoz, ami a hadiárvának nagy számának a jövőjét biztosíthatná. Ehhez az államenál sokkal nagyobb erőre, a társadalomra van szükség, amely ha megmozdul s a háborúban eddig tanúsított ragyogó viselkedésével magához öleli a hadiárvának is, csakis így érhetjük el, hogy egyetlen hadiárvának a sorsa se égesse lelkünkre a hálátlanság megszegyevítő bélyegét.

A példa adva van. Akinek mód és a haza védői életének árán a nyugalmas élet biztonsága is megadatott, azok foglalják szíveikbe a miniszterelnök felhívását s a hadiárvának sorsának illeten való biztosításával tegyék lehetővé legszentebb kötelességünknek, annak a hálának a lerovását, melyre hőseink életük feláldozásával árvaik számára megváltották a teljes jogot.

— *Gaudernak* testőrkapitány báró lett. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Gaudernak* József belső titkos tanácsos, lovas-

sági tábornoknak, a magyar darabot testőrség kapitányának, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozta.

— **A városi közgyűlés előkészítése.** A város legközelebbi közgyűlésének előkészítését a jog- és pénzügyi bizottság e hó 9-én, kedden délután 3 órakor a városháza kistanácstermében tartandó ülésén folytatja. Ez ülés tárgyai: Tanácsi előterjesztés a negyedik hadikölesönből a város részére történő jegyzés tárgyában. — Ugyanaz a függőkölesön felvételének engedélyezése tárgyában. — A Debreceni Helyi Vasút részvénytársaságnak a jegyek árának felemelése iránti kérelme. — A városi alkalmazottak részére hivatalos kiküldetések alkalmára napidíj pótlékok megállapítása. — Az utcanevelők fizetésjavítása és az utkaparók fizetési pótléka. — A kórházi bizottság javaslata a házi élelmezés ügyében. — Balla Károly vízvezetési főgépész kérelme fizetésjavítás iránt.

— **A hősi halált halt tanítók árváinak** javára a Katona-Otthonban rendezett előadásról szóló referendánkban technikai tévedés folytán kimaradt Vektoriz József dr. nyiregyházi főgimnáziumi igazgatónak előadásáról szóló megemlékezésünk. Egy izig-veérgig talentumos költőt és művészi készséggel rendelkező előadót innemélt benne a közönség. Három, a háború különböző hatásai alapján megírt költeményét adta elő érces hangon, kitünő interpretálásban, a közönség megértő, lelkes tetszénnyilvánításai mellett.

— **Küzdekem a becsületért.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Néhány évvel ezelőtt Indre László dr. bethleni kir. aljárásbíró a Dési Polgári Takarékpénztárnál ezerkétszáz koronás váltót számított le, melyre még atyjának, néhai Indre László kolozsvári ügyvédnek a neve volt írva. Röviddel a váltó leszámítása után az albíró nagybeteg lett, szanatóriumba került és a véletlen szeszélye folytán ugyanaznap esett át szerencsésen egy életveszélyes tüdőoperáción, amikor a váltó lejárt. A dési pénztárat a váltót peresítette és az eljárás során az atya, aki akkor még életben volt, letette az esküt, hogy a fia váltóját sem alá nem írta, sem pedig az aláírásra őt fel nem hatalmazta. A dési törvényszék az eskü alapján az időközben nyugdíjba vonult aljárásbíró ellen magánokirat-hamisítás büntette címén megindította az eljárást. A nyugalmazott aljárásbíró bizonyítani kívánta, hogy a váltóra atyja nevét egyenes felhatalmazásra írta rá és így nem követett el büncselekményt. A már nagybeteg apa halála előtt tanuk előtt a következő kijelentést tette:

— Szegény fiam. Nagyon sajnálom, hogy ilyen nagy bajba sodortam. Ki kell jelentenem, hogy a váltó aláírására igenis felhatalmaztam, mert egyizben azt mondtam neki, hogy ha kell pénz, csak ird alá a nevemet egy váltóra.

Természetes, hogy ezután a dési törvényszék elégtételt szolgáltatott a meghurcolt aljárásbírónak, amennyiben az ellene emelt vád alól bizonyítékok hiányában felmentette. Az aljárásbíró rehabilitálásának e formájával nem volt megelégedve, amennyiben neki a büncselekmény hiányában való felmentés lehet teljes elégtétel és hogy ezt kivívassa, az ítéletet megfellebbezte. Az aljárásbíró ügyét a kolozsvári ítélőtábla tegnap tárgyalta és helyt adott a védelem részéről a bizonyítás kiegészítésére vonatkozóan tett indítványnak, a felelbiteli főtárgyalást tehát evégből elnapolta.

— **Frank Sándor női divat céghez** megérkeztek a remek szabású blousok. Telefon 12-56. szám.

— **Szulamit az Apollóban.** Ma kerül bemutatásra a magyar filmgyártás büszkesége: a „Szulamit”, mely e szezonnak legnagyobb slágerképe. A kiváló újdonságot a Kino-Riport filmvállalat készítette, még pedig pazar áldozatkészséggel, amennyiben a keleti stílus kedvéért a felvételeket a meghódított albán területeken csinálták. Szereplőknek a magyar filmszínészet legjavát szerződtették. Minden kitünően sikerült. Volt is a darabnak Budapesten olyan sikere, amilyent az idén egy film sem aratott. A darabhoz Goldfaden eredeti zsidó muzsikája simul. Az énekeket elsőrangú énekes fogja énekelni. Itt említjük meg, hogy csak a 7 és 9 órai előadásokon kíséri a képet zene, ének azonban az 5 órai előadásán is lesz. — Jegyek ma 11 órától előre válthatók az Apollo pénztáránál.

— **Orosz hadifogoly találkozása feleségével Debrecenben.** Érdekes találkozásnak volt színhelye ma délelőtt a debreceni rendőrség egyik hivatali helyisége. Mile Pál rendőrkapitány szobájába beállított egy jól öltözött fiatal asszony, aki előadta, hogy Debrecenben levő hadifogoly urát akarja meglátogatni. Az asszony **Königer** Mózesné, aki az oroszlelgyelországi **Zamosce** nevű városból jött Debrecenbe s pontos címét adta férje lakásának. A rendőrség intézkedett, hogy Königer Mózes orosz hadifogolyt, aki a katonai anyaggyűjtő raktárban dolgozik, előállítsák. Megható jelenetek voltak a férfi és feleség között. A férfi a háború kitörésekor bevonult az 1. számú orosz tüzerezredhez, melynek egyik ítege Komarnónál nézett szembe a honvéd tüzérsgel. Egy telitalálat az orosz íteget elpusztította. A legénységéből csak Königer és néhány társa került élve csapataink kezére. Az orosz katona csak akkor tudott értesítést küldeni családjának Zamosceba, mikor seregeink megszállották Oroszlelgyelországot. Az asszony jelezte, hogy eljön Debrecenbe, de nem írta meg az időt. A férjét váratlanul lepte meg. A rendőrség átnézte Königernének a katonai hatóságok által kiállított iratait s ez alapon megengedte, hogy egyelőre a városban tartózkodjék.

— **„Esküvőről a kaszárnyába“** című kitünő, kacagató bohózat, mely a mozgósításnak egy kedves epizódját mutatja be, lesz az Uránia mai műsorának egyik slágere és három felvonáson keresztül kedvesen fogja szórakoztatni a közönséget. A másik sláger: **A szép Zelmá**, egy szép dráma, melynek meséje a holland szigetek lakóinak világából van merítve.

— **Frank Sándor női divat cég** ajánlja a nyári ruhakelme, selyem és vászon különlegességes választékát. Telefon 12-56. szám.

Támogassuk a Hadsegélyző Hivatalt!

TALPFÁRA

kisvasúthoz circa 125 m hosszúságúra tölgyfából, Nagyhortobágy 443—444. számú szelvényhez kiállítva ajánlatot kérünk. **Haltényesztő részvénytársaság**, Budapest, V., Béla-utca 8.

A szőlő peronosporája ellen a Rézgálic

helyett egyedül a Perocid az,

mely a szőlő peronosporáját elpusztítani képes.

A m. kir. Ampelologiai Intézet behatoló kísérletezés után a Perocidot a lombperonospora elleni védekezésre minden más pótszer között a legalkalmasabbnak találta.

A „Köztelek“ gazdasági szaklap 1916 évi márc. 4. kelt 10. számában behatóan ismertette a Perociddal végzett kísérleteket és egyúttal a Perocid alkalmazásának módját.

Kapható 50 kilós zsákokban, kimerítő használati utasítással együtt:

100 kilogramm 180.— korona

1 „ 2.—

KONTSEK GÉZA

fűster, magnagykereskedésében
Debrecen, Kossuth-utca.

Fűzfarózse

több ezer köteg mielőbbi szállítására ajánlatot kérünk, feladóállomáson vagonba rakva. **Haltényesztő részvénytársaság**, Budapest, V., Béla-utca 8.

Apró hirdetések

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szölg hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Aranyat-erzűstöt, brilláns, zálogjegyet vesz, meghívásra hához is elmegy Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Belovagolt katonaló 5 éves herólt, áthelyezés miatt eladó Jókai-utca 1.

Legeltetésre vállalunk mindentéle jószágot Monostorpályi község határában fekvő 350 hold legelő területre. Érdeklődhetni a Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Keresek szerényebb igényű, szolid német leányt, ki a háziidolgok végzésében is segítségemre lesz. Verbőczy-u. 12., I. e., jobb.

Hármas tolette tükör, szalon garnitúra, tornyos spórhert olcsón sürgősen eladó.

Gépolaj

világos,
Gépszir,
Hengerolaj,
Padlóolaj

I-a minőségben kapható

WEISZ

festéktüzletében
HATVAN-UTCA 11.

Linoleum szobalakk, minden szín és gyártmányban kapható Weisz festéktüzletében, Hatvan-utca 11.

Halasi-telap Márton Kálmán-utca 62. számú kétszobás kis ház kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Ertekezhetni Debreceni Gazdák bankjában, Kossuth-utca 17.

Zálogházakból szerzett mindenféle ékszer és drágakövek olcsón kaphatók Kramernél, Arany Bika-bérház 3. Zálogcédulát veszek.

Pénzkölcsön

értékpapirokra, sorsjegyekre, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön	100 koronánként	80.—
Bazilika sorsjegy	15.—	15.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy	18.—	18.—
Oszták	30.—	30.—
Olász	25.—	25.—
Jósziv	10.—	10.—
Erzsébet	8.—	8.—
Fenti Házal	70.—	70.—
Kassaiált jelölő	120.—	120.—

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. **Külföldi pénzeket, arany érmeket a legmagasabb napi áron** beváltunk. Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Részv.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13.

Telefon 298.

Kapnevelniák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

KAVICSNAK

több ezer köbméter mielőbbi szállítására, iparvasut kavicsolásához, Nagyhortobágyra szállitva ajánlatot kérünk. **Haltényesztő részvénytársaság**, Budapest, V., Béla-utca 8.

Somossy László cég

HASZDUVÁRMESYE SZÁLLITÓJA

Szőnyegek — Fügönyök,

Hencserterítők — Ágy- és asztalterítők,

Paplanok — Matracok

óriási választékban.

Ócska ólmos

ólomedényeket legmagasabb áron veszünk.

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdája

Debrecen, Ferenc József-út 49.